

Ó POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 31. TĀ•DNE

ĀĀEtrtek, 02 srpen 2007

Meteorologie je vĀ›da. NĀ›kdy mi pĀ™ipomíná spíš takové to luštĀ›ní budoucnosti z kávové sedliny. Vám ne? Prozradím vám tajemství, jak to dĀ›lají meteorologové na druhém konci svĀ›ta: Indiáni pĀ™ijdou za šamanem zeptat se, jestli bude tuhá zima. Šaman rozhodí kamínky, podívá se na nĀ› a Ā™ekne: “Nevím, Velký Manitou miĀ•í. Ale pro jistotu štípejte dĀ™iví.”

Tak indiáni odejdou, štípají dĀ™iví, ale za týden se pĀ™ijdou zeptat znova. Šaman tedy rozhodí kamínky, kouká na nĀ› a povídá: "Nevím, Velký Manitou stále miĀ•í. Ale pro jistotu štípejte dĀ™iví." Indiáni zase odejdou a štípa dĀ™iví, ale šaman, aby neztratil autoritu se jde zeptat na nejbliĀ›ši meteorologickou stanicí, jaká ta zima bude. A tam mu odpoví: "My nevíme, ale asi poĀ™ádnĀ› tuhá. Indiáni uĀ› Ā™náct dní štípají dĀ™iví." Gustav (2. 8.) severský pĀ›vod; je to slavné jméno mnoha švédských králĀ›. PĀ›vodnĀ› znĀ›lo Gotstaver - a znamenalo opora (sloup) GótĀ›. Kdo jinak se tak mohl jmenovat - neĀ› králové. Zcela nejslavnĀ›ši byl Gustav I. Vasa (Gustav Eriksson Vasa - Ā›il v r. 1496-1560). Švédové jsou na nĀ›j i na jeho rod patĀ™iĀ›nĀ› hrdí a mají proĀ•. Byl velice moudrý neobyĀ›ejnĀ› vzdĀ›laný; s jeho nástupem na trĀ›n pronikla do zemĀ› reformace. ZaslouĀ›il se o výstavbu mĀ›st, stavby silnic, rozvoj Ā™emesel, zemĀ›dĀ›lství a školství. Jeho vnuk Gustav Adolf II. nastoupil na trĀ›n v r. 1611, byl obratný politik i vojevĀ›dce a díky vyjednávání a výbojĀ›m se mu podařilo znaĀ›nĀ› rozšiĀ™it švédské území a vliv. Jeho vítĀ›zné taĀ›ení Evropou zastavil aĀ› Albrecht z Valdštejna. Jméno Gustav pak pĀ™echázelo na dalši švédské dynastie. Slavných nositelĀ› tohoto jména by se našlo dost - krom švédských králĀ› bychom mohli zmínit Gustava Flauberta, francouzského spisovatele, Gustava Hamela - propagátora aviatiky, Gustava Klimta - slavného rakouského malĀ™e, sportovec Gustav Adolf Schurr, nĀ› mecký cyklista, který nĀ›kolikrát zvĀ›zil v závodĀ› Praha-Berlín-Waršava, Gustav Bubník, slavný hokejista, Gustav Mahler, hudební skladatel - a nakonec máĀ›eme jmenovat pĀ›vodnĀ› bratislavského kavárenského povaleĀ›e, následnĀ› politického vĀ›znĀ› a nakonec - jak uĀ› je v této zemi zvykem - presidenta republiky – koho? No pĀ™eci Gustava Husáka. Krom toho, Ā›e uĀ› neumĀ›l poĀ™ádnĀ› slovensky ještĀ› ne Ā›esky, takĀ›e hovořil skuteĀ›nĀ› neskuteĀ›ným jazykem, kolovalo o nĀ›m moĀ›ná víc anekdot, neĀ› o Františku Josefu I. - a to je co Ā™íct. Miluše (3. 8.) Jazykozpytci se pĀ™ou, zda jde o domáckou formu jména Miloslava (Ā›ili Ā›ena, dívka - slavná svou milostí, roztomilostí, láskou), nebo jméno vytvořené ze základu mil- tedy milá, milovaná. Jiní se domnívají, Ā›e jde od Ā›eský pĀ™eklad latinského jména Amata, Ā›i francouzského Aimée. AĀ› uĀ› je to jak chce, Milušky a Milunky a Míly byly dívky a Ā›eny milé našim srdcím a je tomu tak i nadále. Miluši je u nás asi Ā›yĀ™i a pĀ› tisíce; mezi nimi máĀ›eme jmenovat hereĀ›ku Miluši Šplechtovou a zpĀ›vaĀ›ku Miluši Voborníkovou. Je to moc hezké Ā›eské jméno, tĀ™eba zas pĀ™ijde do módy a Milušek nám pĀ™ibude.

Dominik (4. 8.) má jméno odvozeno od latinského slova Dominus - tedy "Pán". Je tedy pánĀ›v, patĀ™i pánovi. Vlna jeho popularity se vzedmula v šedesátých a sedmdesátých letech, kdy Ā™ádová sestra Luc-Gabrielle (vl. Jménem Jeanie Deckers) z kláštera ve Fichermonu (Belgie), jinak zvaná Soeur Sourice, tedy Sestra úsmĀ›v (v USA ji znali jako The Singing Nun) nahrála a nazpívala roztomilou písniĀ›ku "Dominique-nique-nique" (u nás ji nazpívala zpĀ›vaĀ›ka Judita Ā›EĀ™ovská jako „Dominiku-niku-niku, ty jsi sám jak poustevník, já hĀ™išnou duši mám...) pamĀ›tníci jistĀ› nezapomnĀ›li... NicménĀ› nyní opĀ›t po létech jeho oblíbenost zaĀ›ala strmĀ› stoupat, a svĀ›te div se - díky Ā›eskému hokejistovi Dominiku Haškovi, jehoĀ› sláva je celosvĀ›tová. Dokonce prý se po nĀ›m pojmenovávají dĀ›ti i v rovníkové Africe, kde se rozhodnĀ› hokej moc nehraje. Jo, svĀ›t je malej. Ten pĀ›vodní Dominik se narodil v roce 1170 ve ŠpanĀ›lsku a stal se zakladatelem a patronem Ā™ádu DominikánĀ›. Také pĀ™evzal záštitu nad cechem krejĀ›ích a lidé se k nĀ›mu obracejí i o pomoc pĀ™i krupobití. I slavných DominikĀ› by se pár našlo. Krom jiĀ› zmínĀ›ného Dominika Haška uveĀ›me slovenského spisovatele Dominika Tatarku, nebo Domenica Modugno – italského zpĀ›váka a hudebního skladatele (všichni známe jeho "Ciao, ciao bambino..." nebo "Volare, oho". Jinak „nedĀ›le“ se italsky Ā™ekne domenica a španĀ›lsky domingo - roztomilé, Ā›e? Kristián (5. 8.) … "Jen pro ten dnešní den, stojí za to Ā›ít..." Ach ano, všem se nám zaleskne slza v oku pĀ™i vzpomínce na neodolatelného OldĀ™icha Nového a jeho nezapomenutelný stejnojmenný film. Kristiánovo jméno je Ā™eckého pĀ›vodu a znamená kĀ™esĀ›an, neboli pokĀ™tĀ›ný. Je téĀ› spojeno s autorem latinské svatováclavské legendy z desátého století. Jeho pĀ›vodní jméno znĀ›lo Strachkvas a byl prvním PĀ™emyslovcem, který se dal na dráhu duchovní. Stal se Ā™eholníkem a pĀ›sobil v Ā›eznĀ›, kde také sepsal své nejvĀ›tši dílo - Ā›ivot a umĀ›e Svatého Václava a jeho báby Svaté Ludmily. Mimochodem on sám se narodil v den smrti svatého Václava - tedy 28. zářmí a tento den je u nás téĀ› státním svátkem. TakĀ›e se vlastnĀ› Ā™eholník Kristián - Strachkvas stal našim prvním doloĀ›eným kronikářem. Toto jméno je ve svĀ›tĀ› velmi oblíbeno. Jmenovalo se tak i nĀ›kolik dánských králĀ› - ale také HANS CHRISTIAN ANDERSEN, krom nĀ›j bychom jmenovali napĀ™. malĀ™e Christiana Schroedra, dále básníka Christiana Morgensterna - a matematikové Christiana Dopplera – známého rakouského matematika a fyzika.

OldĀ™iška (6. 8.) nebo také Ulrika. ObĀ› jména jsou Ā›enskými protĀ›jšky muĀ›ského jména OldĀ™ich, které vzniklo ze staronĀ›meckého Uodalrých - tedy bohatý panovník. Patronkou tohoto jména se stala velice zboĀ›ná OldĀ™iška Nischová, která se narodila 18. zářmí 1882 v nĀ›meckém Mittelbiberachu. Ve svých dvaadvaceti letech vstoupila do Ā™ádu Milosrdných sester Svatého kĀ™iĀ›e. Tvrdá práce a odĀ™ikání ji posléze umoĀ™ily, takĀ›e v r. 1913 zhubla na tuberkulózu. V roce 1987 ji papeĀ› prohlásil za blahoslavenou. OldĀ™išek u nás uĀ› moc není - jen asi Ā›yĀ™i a pĀ› tisíce... ale rozhodnĀ› jim pĀ™ejeme všechno nejlepši k svĀ›tku, hodnĀ› štĀ›stí a lásky. Lada (7. 8.) má jméno velice starobylé. Ve starých slovanských jazycích znamenalo Lad - poĀ™ádek, téĀ› dívku, nebo pannu, ale také manĀ›elku. Dokonce se toto slovo vyskytovalo v chaldejštinĀ› a lýkijštinĀ› a opĀ›t znamenalo paní, manĀ›elka Dalši významy tohoto jména jsou podobné – v pohanském bájesloví se tak jmenovala bohynĀ› krásy, lásky a manĀ›elství, Lada byla téĀ› druĀ›ka Perunova. Lada se téĀ› jmenovala naše milovaná princezna se zlatou hvĀ›zdou na Ā›ele... hlavní pĀ™edstavitelka v jedné z našich nejoblíbenĀ›jšich pohádek. Lad je u nás - bohuĀ› - velmi málo. Snad toto hezké jméno zas jednou pĀ™ijde do módy, jeden nikdy neví, ale byla by škoda, kdybychom

o našem Lady pátí. Mezi ty známé patří česká cyklistka Lada Kozlíková. Soběslav (8. 8.) má starobylé jméno slovanského páně, které bývalo velmi oblíbeno již za pátím, znamenalo "v sobě slávu" - je to tedy slovák, nesoucí důvěru v sebe, ve svou slávu. Jmenovali se tak například dva významní panovníci - Soběslav I. Soběslav II. Zvláště ten první se proslavil tím, že po vyhrané bitvě u Chlumce, kde porazil německou armádu vedenou římským králem Lotharem, se zachoval velice ušlechtilé. Lothara nepopravil, jak bylo zvykem, ale pátí od něj v léno říechy (o což mu vlastně páně a Lothara velkomyslně propustil. Ten se pak - má celou událost v paměti - říechám a říechám důsledně vyhýbal. Soběslav u nás také moc není. Za věchny byla jmenovala českého hrce s krásným hlasem Soběslava Sejka. Jinak Soběslav se téměř jmenuje moc hezké město v říechách. Takže Soběslavové, majíce slávu již v sobě, máte v sobě i radost - zvláště pak pátí oslavěho svátku. Pátích